

EEN BOEKJE

BOORDEVOL THEORIE

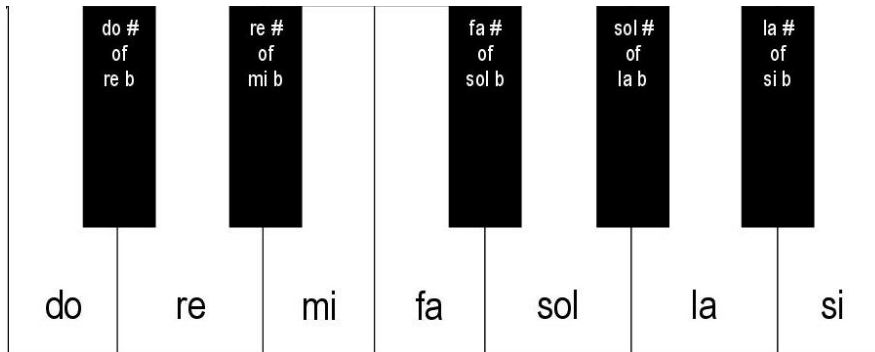

1 Inhoud

2	Tonen en noten	3
2.1	Letterbenamingen	4
2.2	De toonladder van do.....	5
3	Metrum, maatsoort, ritme of tempo?	6
3.1	De maatsoorten in een schema	7
3.2	De meest voorkomende maatsoorten	8
3.3	De ritmische figuren in de maatsoort 4/2, 2/2, 4/4, 3/4, 2/4	10
3.4	De ritmische figuren in de maatsoort 3/8, 6/8, 9/8, 12/8.....	11
3.5	Notenwaarden vergeleken met een taart.....	12
4	Muzikale symbolen en tekens	13
4.1	Algemene muzikale symbolen en tekens	13
4.2	Dynamische symbolen en tekens	14
4.3	Articulatie- en fraseringsymbolen en tekens.....	15
4.4	Verwijzings- of herhalingsymbolen en tekens	16
4.5	Italiaanse woorden.....	17
5	Intervallen of toonafstanden.....	18
5.1	De mini-rap.....	18
5.2	Intervallen in de toonladder van Do.....	20
5.3	Intervallen en hun omkeringen binnen het octaaf	21
6	Toonladders.....	22
6.1	Grote en kleine tertstonladders	22
6.2	Een overzicht van alle toonladders op de kwintenlat	23
6.3	De toonaard van een muziekwerk zoeken? 3 mogelijkheden!	24
6.4	Een overzicht van alle toonladders op de kwintencirkel.....	25
6.5	Een overzicht van alle toonladders	26
7	Bijlagen	33

2 Tonen en noten

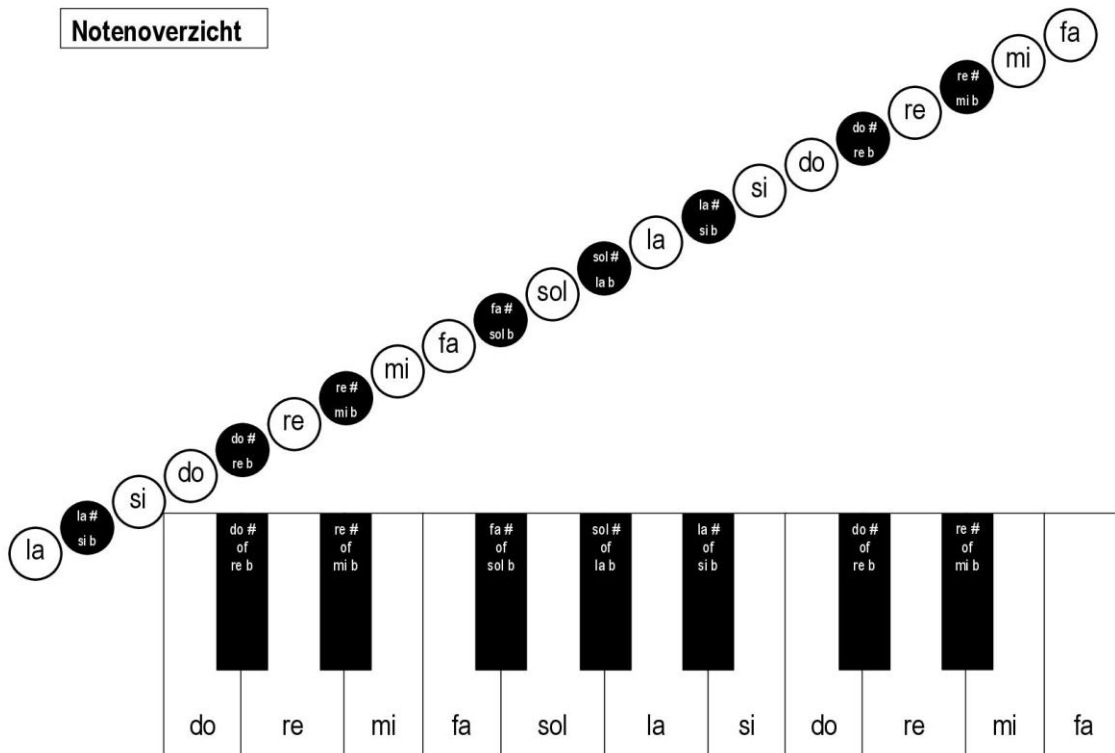
Er bestaan in de westerse muziek 12 verschillende tonen.

Er zijn 12 verschillende tonen (zie hierboven) maar wel 21 noten. Noten (do, re, mi, fa...) kunnen namelijk verhoogd en verlaagd worden.

= kruis: verhoogt de noot met een halve toon
b = mol: verlaagt de noot met een halve toon

Notenoverzicht

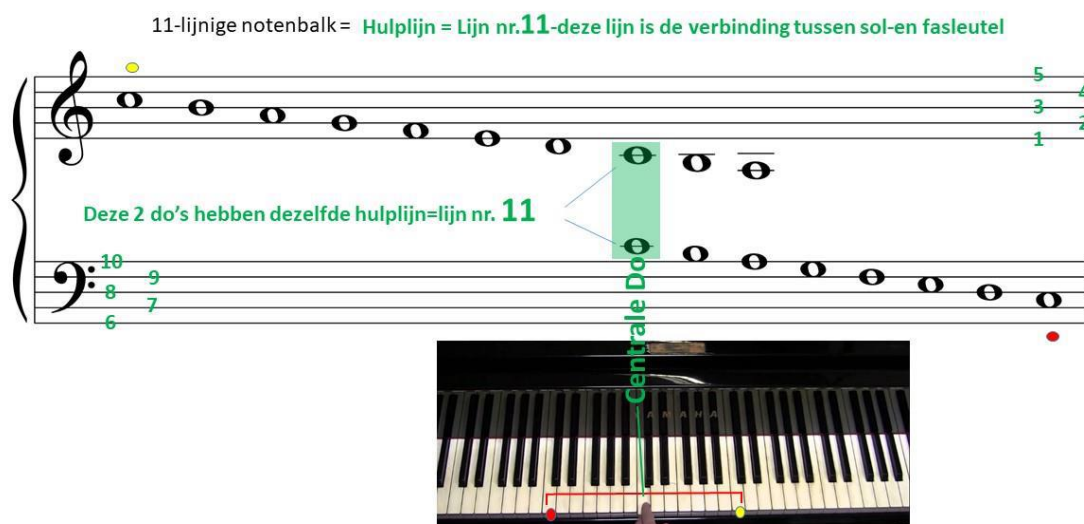
2.1 Letterbenamingen

Alle noten krijgen een naam én een letterbenaming.

Noot	♭	+ ♭	+ #
la	a	as	ais
si	b	bes	bis
do	c	ces	cis
re	d	des	dis
mi	e	es	eis
fa	f	fes	fis
sol	g	ges	gis

Noten worden op een notenbalk geplaatst. Elke notenbalk heeft 5 lijnen. De meest gebruikte sleutels om aan te wijzen waar die noten staan zijn de solsleutel en de fasleutel.

11-lijnige notenbalk = Hulplijn = Lijn nr.11-deze lijn is de verbinding tussen sol-en fasleutel

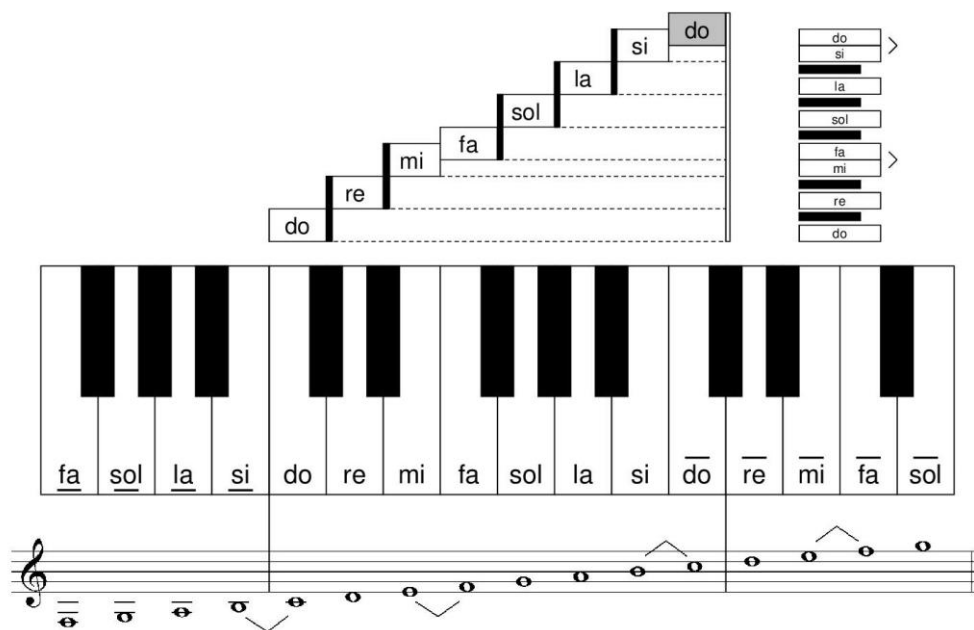

Deze 2 do's hebben dezelfde hulplijn=lijn nr. 11

Centrale Do

2.2 De toonladder van do

In muziek worden van die 12 tonen verzamelingen (van meestal 8 noten) gemaakt, namelijk toonladders. De bekendste toonladder is de toonladder van Do, ofwel alle witte toetsen van do tot do op de piano.

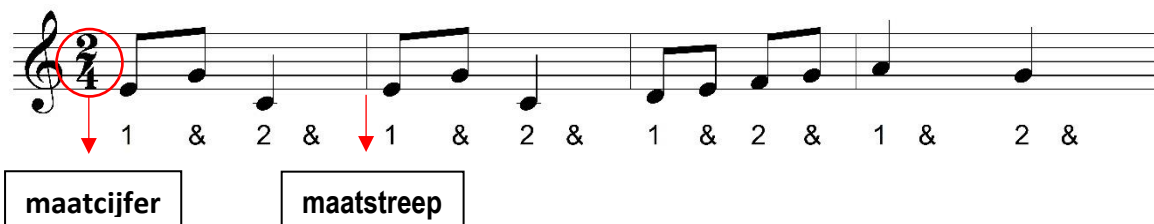
The diagram illustrates the C major scale in three ways:

- Stepwise Diagram:** A staircase-like diagram showing the notes do, re, mi, fa, sol, la, si, do ascending from bottom to top.
- Keyboard Diagram:** A simplified piano keyboard with white keys labeled with note names: fa, sol, la, si, do, re, mi, fa, sol, la, si, do, re, mi, fa, sol.
- Musical Notation:** A treble clef staff with a series of notes corresponding to the scale: fa, sol, la, si, do, re, mi, fa, sol, la, si, do, re, mi, fa, sol. The notes are connected by lines, and some have slurs or ties.

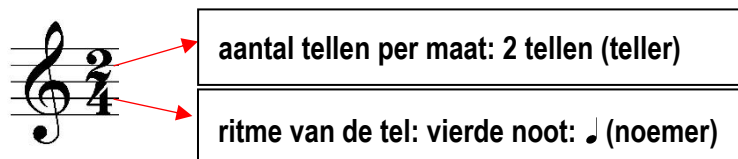
3 Metrum, maatsoort, ritme of tempo?

Als je muziek beluistert ervaar je altijd een beat (in het Nederlands puls of tel). Die puls voel je in elke muziekstijl. Je klapt de beat meestal spontaan mee, je tikt hem met je voet of je danst erop. Die beat kan snel of langzaam gaan of ergens tussenin. Als we spreken over de tel die langzaam of snel gaat dan spreken we over het **tempo**. Het **tempo** van de muziek is dus niets anders dan het sneller of langzamer laten lopen van de beat. Weet dat je zelf ook een natuurlijke beat bezit: het kloppen van je hart.

Om muzikale zinnen duidelijk te maken én om aan te geven welke tellen er belangrijkst zijn, worden de beats of tellen geordend in een **maatsoort**. Zo'n **maatsoort** is een vast schema van tellen dat zich steeds herhaalt (bijvoorbeeld: 1, 2, 3, 4 / 1, 2, 3, 4 / 1, 2, 3, 4... OF 1, 2, 3 / 1, 2, 3...) Een **maatsoort** wordt aangegeven door het **maatcijfer** aan het begin van een muziekstuk. De maten worden van elkaar gescheiden door een **maatstreep**.

De **maatsoort** (aangeduid door het maatcijfer) van bovenstaand voorbeeld is 2/4. Het cijfer bovenaan geeft aan hoeveel tellen er in de maat zitten. In dit geval zijn dat er 2. Het onderste cijfer geeft aan welk **ritme** de tel zal aangeven. In dit geval is dit de **vierde noot**.

aantal tellen per maat: 2 tellen (teller)
ritme van de tel: vierde noot: ♩ (noemer)

3.1 De maatsoorten in een schema

	2 tellen per maat Maatslag: 	3 tellen per maat Maatslag: 	4 tellen per maat Maatslag:
Regelmatige onderverdeling in 2	Maatsoort: 2/4, 2/2, 2/8 1& 2&	Maatsoort: 3/4, 3/2, 3/8 1& 2& 3&	Maatsoort: 4/4, 4/2 1& 2& 3& 4&
Regelmatige onderverdeling in 3	Maatsoorten: 6/8, 6/16 1&& 2&&	Maatsoort 9/8, 9/16 1&& 2&& 3&&	Maatsoort 12/8 1&& 2&& 3&& 4&&
Onregelmatige onderverdeling	Maatsoort 5/8 1& 2&& of 1&& 2&	Maatsoort 7/8 1& 2& 3&& of 1&& 2& 3& of 1& 2&& 3& Maatsoort 8/8 1&& 2&& 3&	

De pijlen geven de richting van de maatslag aan. Uiteraard is het de bedoeling dat je arm zich soepel van tel naar tel verplaatst. Je juf of meester laat je dit ongetwijfeld voelen.

3.2 De meest voorkomende maatsoorten

Maatsoort 4/4

1	&	2	&	3	&	4	&	= tellen met onderverdeling in achtsten								
o of -								Hele noot/rust <i>to-o-o-o-o-o-o-o/1& 2& 3& 4&</i>								
d				-				Halve noot/rust <i>to-o-o-o 3& 4&</i>								
d		d		z		z		Vierde noot/rust = tel <i>Ta-a, ta-a 3& 4&</i>								
d		d		d		d		Achtste noot/rust <i>titi, titi 3ti, 4&</i>								
d		d		d		d		Zestiende noot/rust <i>tiri-tiri, tiri-tiri 3etiri, 4ri-tiri</i>								
1	e	&	e	2	e	&	e	3	e	&	e	4	e	&	e	= tellen met onderverdeling in zestienden

Maatsoort 3/4

1	&	2	&	3	&	= tellen met onderverdeling in achtsten						
d. of -.						Gepunte halve noot/rust <i>to-o-o-o-o-o</i>						
d			d			Halve noot + vierde noot <i>to-o-o-o, ta-a</i>						
d		d		z		Vierde noot/ rust = tel <i>ta-a, ta-a, 3&</i>						
d		d		d		Achtste noot /rust <i>titi, titi, 3ti</i>						
d		d		d		Zestiende noot/rust <i>1ri-tiri, tiri-tiri, 3e&e</i>						
1	e	&	e	2	e	&	e	3	e	&	e	= tellen met onderverdeling in zestienden

Maatsoort 2/4

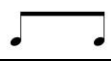

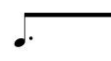
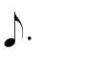

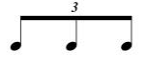

1	&	2	&	= tellen met onderverdeling in achtsten				
				Halve noot/rust <i>to-o-o-o</i>				
				Vierde noot/rust = tel <i>ta-a, 2&</i>				
				Achtste noot/rust <i>1-ti, ti-iti</i>				
				Zestiende noot/rust <i>1ri-tiri, tiri-tiri</i>				
1	e	&	e	2	e	&	e	= tellen met onderverdeling in zestienden

Maatsoort 6/8

1	&	&	2	&	&	= tellen met onderverdeling in achtsten						
						Gepunte halve noot/rust <i>to-o-o-o-o-o</i>						
						Gepunte vierde noot/rust = tel <i>ta-a-i</i>						
						Achtste en vierde noot/rust <i>ta-a-ti, ti ta-a</i>						
						Achtste noot/rust <i>1titi, tititi</i>						
						Zestiende noot/rust <i>tiri-tiri-tiri, tiri-tiri-tiri</i>						
1	e	&	e	&	e	2	e	&	e	&	e	= tellen met onderverdeling in zestienden

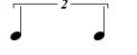

3.3 De ritmische figuren in de maatsoort 4/2, 2/2, 4/4, 3/4, 2/4

In maatsoorten met vierde of halve noten als teleenheid: 4/2, 2/2, 4/4, 3/4, 2/4

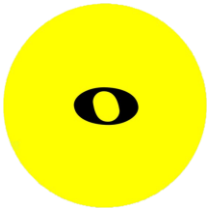

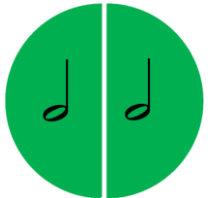

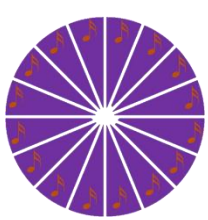

	Aan elkaar	Los van elkaar	Naam	Ritmetaal
1			1 vierde	ta-a
2			2 achtsten	ti-ti
			1 gepunte achtste & 1 zestiende	tim-ri
			1 zestiende & 1 gepunte achtste	ri-tim
3			1 achtste & 2 zestienden	ti-tiri
			2 zestienden & 1 achtste	tiri-ti
			snelle syncope	snel-le-syn
			triool van achtsten	tri-o-la
4			4 zestienden	tiri-tiri
			gepunte zestiende & tweeëndertigste	tam-ra tam-ra
			1 achtste & trioel van zestienden	ti-rakata
			trioel van zestienden & 1 achtste	rakata-ti
5			kwintool van zestienden	ri-tiri-tiri
6			sextool van zestienden	rakata-rakata

3.4 De ritmische figuren in de maatsoort 3/8, 6/8, 9/8, 12/8

In maatsoorten met achtste noten als teleenheid: 3/8, 6/8, 9/8, 12/8

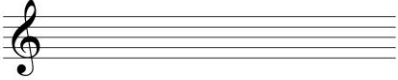

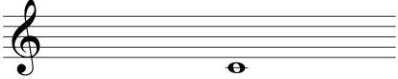
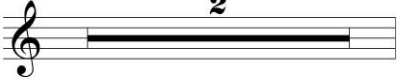
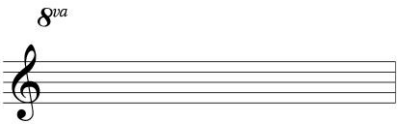
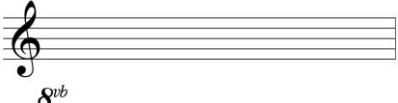
	Aan elkaar	Los van elkaar	Naam	Ritmetaal
1			1 gepunte vierde	ta-a-i
2			1 vierde & 1 achtste	ta-a-ti
			1 achtste & 1 vierde	ti- ta-a
			duool van vierden	du-ool
3			3 achtsen	ti-ti-ti
			1 achtste, 1 gepunte achtste & 1 zestiende	ti-tim-ri
			1 gepunte achtste, 1 zestiende & 1 achtste	tim-ri-ti
			1 vierde & 2 zestienden	ta-a-tiri
			2 zestienden & 1 vierde	tiri-ta-a
4			2 zestienden & 2 achtsten	tiri-ti-ti
			1 achtste, 2 zestienden & 1 achtste	ti-tiri-ti
			2 achtsten & 2 zestienden	ti-ti-tiri
5			1 achtste & 4 zestienden	ti-tiri-tiri
			4 zestienden & 1 achtste	tiri-tiri-ti
6			6 zestienden	tiri-tiri-tiri

3.5 Notenwaarden vergeleken met een taart

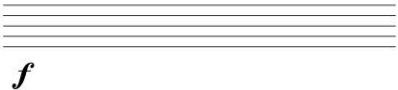

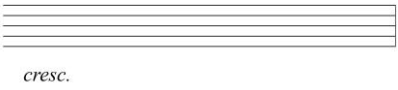
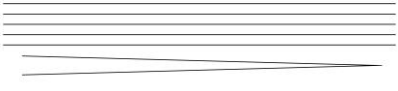
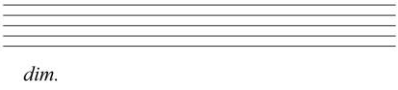
	<p>1 geheel (4 tellen)</p>	
	<p>2 halven (2 x 2 tellen)</p>	
	<p>4 vierden of kwarten (4 x 1 tel)</p>	
	<p>8 achtsten (8 x halve tel)</p>	
	<p>16 zestienden (16 x kwart tel)</p>	

4 Muzikale symbolen en tekens

4.1 Algemene muzikale symbolen en tekens

	<p>notenbalk</p>
	<p>sol sleutel</p>
	<p>fa sleutel</p>
	<p>maatcijfer</p>
	<p>hulplijn</p>
	<p>2 maten rust</p>
	<p>octava alta: Speel of zing alles een octaaf hoger dan genoteerd.</p>
	<p>octava bassa: Speel of zing alles een octaaf lager dan genoteerd.</p>

4.2 Dynamische symbolen en tekens

 <p><i>p</i></p>	<p>piano (p): zacht, stil</p>
 <p><i>mf</i></p>	<p>mezzo forte (mf): half luid</p>
 <p><i>f</i></p>	<p>forte (f): luid</p>
	<p>crescendo: versterken: van zacht naar luid</p>
 <p><i>cresc.</i></p>	<p>crescendo: versterken: van zacht naar luid</p>
	<p>decrescendo: verzachten: van luid naar zacht</p>
 <p><i>dim.</i></p>	<p>diminuendo: verzachten: van luid naar zacht</p>

Deze tekens zeggen iets over de dynamiek of klanksterkte van de muziek. Ze geven met andere woorden aan hoe luid of zacht je de muziek moet uitvoeren.

4.3 Articulatie- en fraseringsymbolen en tekens

	fermate: je maakt de noot zo lang als je zelf wilt
	ademhalingsteken
	accent
	legato(bogen) of zinsbogen: gebonden, alle noten onder 1 boog vormen 1 muzikale zin
	staccato: kort
	koppelteken: De ritmische waarde van deze 2 noten wordt bij elkaar opgeteld; deze gekoppelde noot duurt 4 tellen i.p.v. 2x2 tellen.

Deze tekens zeggen iets over de articulatie van de muziek en waar muzikale zinnen starten en stoppen. Ze tonen je op welke manier je de noten moet uitvoeren (lang, kort, gebonden...)

4.4 Verwijzings- of herhalingsymbolen en tekens

	herhalingsteken
	voltateken: 1 ^e en 2 ^e slot
	Da Capo al Fine: Herhalen vanaf het begin tot Fine (einde)
	Da Capo al Coda: Herhalen vanaf het begin tot het Codateken. Spring van het 1 ^e direct naar het 2 ^e codateken.
	Dal Segno al Fine: Herhalen vanaf het verzendingsteken tot Fine (einde)

Deze tekens laten je springen in de partituur en delen van de muziek herhalen. Op die manier moet niet alles overgeschreven worden op ontelbare bladzijden.

4.5 Italiaanse woorden

<i>a capella</i>	zonder begeleiding	<i>lento</i>	traag
<i>accelerando</i> (acc.)	versnellen	<i>maestoso</i>	plechtig, verheven
<i>adagio</i>	rustig en ingetogen	<i>marcato</i>	met nadruk
<i>al fine</i>	tot het einde	<i>meno mosso</i>	trager
<i>allegretto</i>	matig vlug en licht	<i>mezzo forte</i> (mf)	half luid
<i>allegro</i>	snel en levendig	<i>mezzo piano</i> (mp)	Half stil
<i>andante</i>	gaande	<i>moderato</i>	matig
<i>a tempo</i>	het vorige tempo hernemen	<i>molto</i>	veel, zeer
<i>cantabile</i>	zangerig	<i>piano</i> (p)	stil
<i>coda</i>	slot	<i>più mosso</i>	vlugger, meer bewogen
<i>crescendo</i> (cresc.)	versterken	<i>poco (a poco)</i>	beetje (bij beetje)
<i>da capo</i> (D.C.)	herhalen vanaf het begin	<i>rallentando</i> (rall.)	vertragen
<i>dal segno</i> (D.S.)	herhalen vanaf verzendingsteken	<i>ritardando</i> (rit.)	vertragen
<i>desico</i>	vastberaden, beslist	<i>ritenuto</i>	tegenhouden
<i>decrescendo</i> (decresc.)	verzachten	<i>sempre</i>	altijd
<i>diminuendo</i> (dim.)	verzachten	<i>solo</i>	alleen
<i>dolce</i>	zacht, zoet, lief	<i>staccato</i>	kort
<i>forte</i> (f)	luid	<i>tempo</i>	snelheid van de tellen
<i>giocoso</i>	vrolijk	<i>tempo primo</i>	eerste tempo hernemen
<i>largo</i>	breed	<i>tutti</i>	allen
<i>legato</i>	gebonden	<i>vivace</i>	levendig

5 Intervallen of toonafstanden

Een interval is de afstand tussen 2 tonen. Deze tonen kunnen na elkaar gespeeld worden (melodisch) of tegelijkertijd (harmonisch). Deze 2 tonen kunnen goed samen klinken (consonant: de intervallen prime, terts, kwart, kwint, sext en octaaf) of slecht samen klinken (dissonant: de intervallen secunde en septiem).

Een paar regeltjes om goed te onthouden!

- * Een Rein interval (prime, kwart, kwint en octaaf) is nooit Groot of klein
- * Een Groot of klein interval (secunde, terts, sext en septiem) is nooit Rein
- * De hoedanigheid van een interval geeft aan of het interval Groot, klein of Rein is.
- * De naam (prime, secunde, terts...) van een interval zegt dus niets over de hoedanigheid

5.1 De mini-rap

https://youtu.be/NogkCW_gsF8

Dit is een mini mini mini rap * een mini mini mini mini rap *

Dit is een mini mini mini rap * een mini mini mini mini rap *

Prime is 1, Secunde is 2, Terts is 3 en een Kwart is 4

Pauze 2, 1, 2 – onderbreking 2, 1, 2

een Kwint is 5 en een Sext is 6, Septiem is 7 en Octaaf is 8

Pauze 2, 1, 2 – onderbreking 2, 1, 2

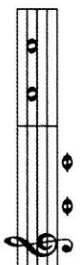
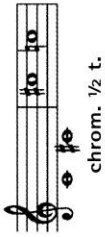
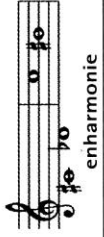
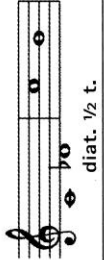

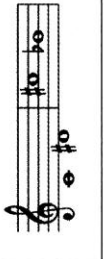
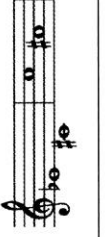
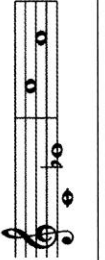
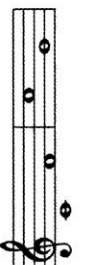
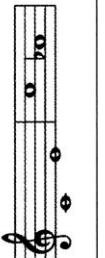
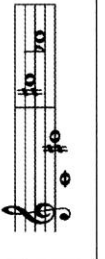
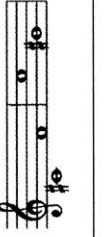
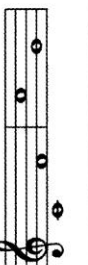
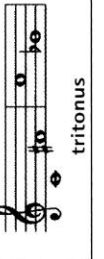
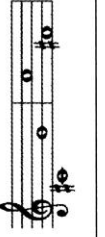
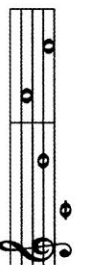
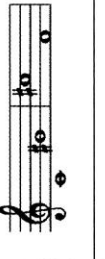
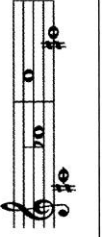
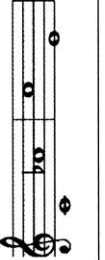
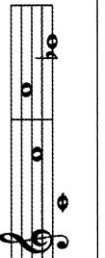
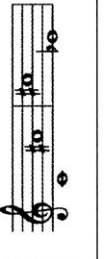
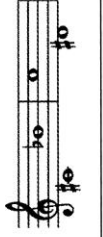
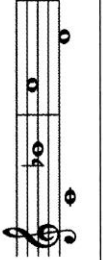
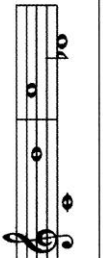
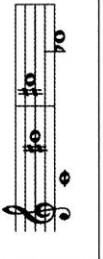
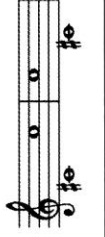
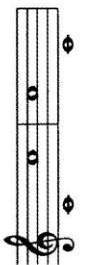
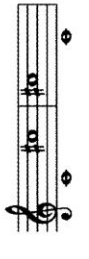
Dit was de mini mini mini rap * de mini mini mini mini rap *

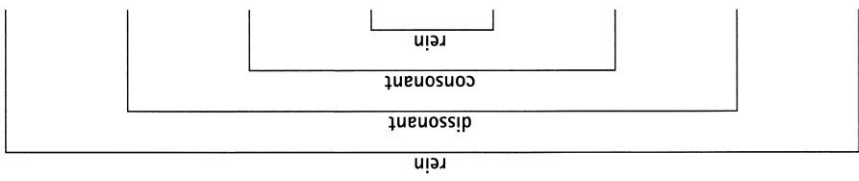
Ja dit was de mini mini mini rap * de mini mini mini mini rap *

* klap

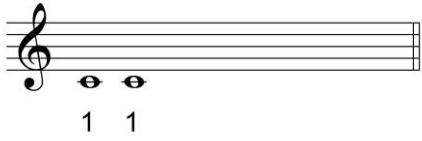
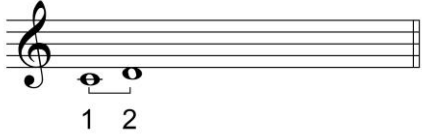
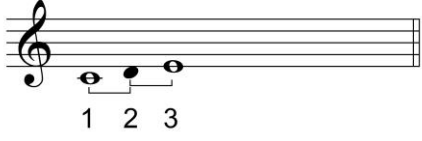
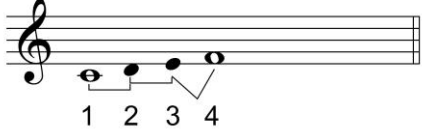
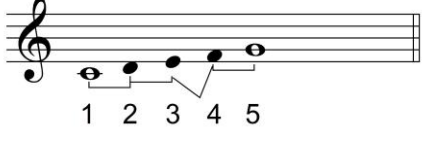
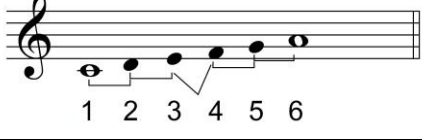
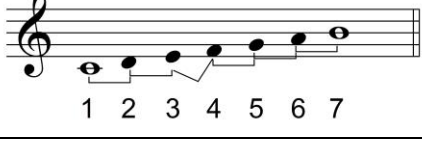
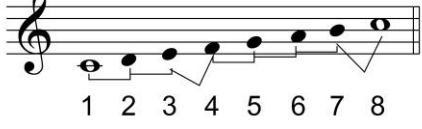
Om de namen van de verschillende toonafstanden of intervallen goed te kunnen onthouden is het belangrijk om onderstaande rap helemaal uit het hoofd te leren! De cijfers in de vetgedrukte tekst geven weer hoeveel noten het interval in zich draagt.

Intervallen overzicht

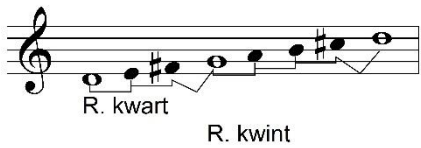
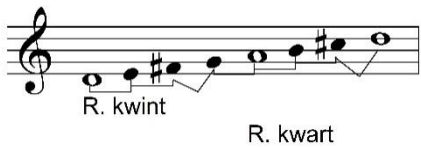
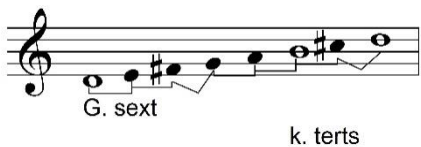
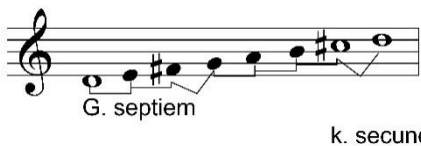
	verkleind	klein	rein	groot	vergroot
1. prime					 chrom. 1/2 t.
2. seconde	 enharmonie	 diat. 1/2 t.			
3. terts					
4. kwart					 tritonus
5. kwint					
6. sext					
7. septiem					
8. octaaf					

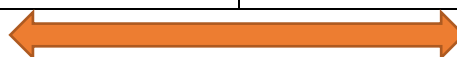

5.2 Intervallen in de toonladder van Do

	Naam	Hoedanigheid	Inhoud
	prime	Rein	2 dezelfde tonen
	secunde	Groot	1 hele toon
	terts	Groot	2 hele tonen
	kwart	Rein	2 hele tonen + 1 halve toon
	kwint	Rein	3 hele tonen + 1 halve toon
	sext	Groot	4 hele tonen + 1 halve toon
	septiem	Groot	5 hele tonen + 1 halve toon
	octaaf	Rein	5 hele tonen + 2 halve tonen

5.3 Intervallen en hun omkeringen binnen het octaaf

	<p>Reine prime (2 dezelfde tonen)</p>	<p>Rein octaaf (5 hele tonen + 2 halve tonen)</p>
	<p>Grote secunde (1 hele toon)</p>	<p>kleine septiem (4 hele tonen + 2 halve tonen)</p>
	<p>Grote tert (2 hele tonen)</p>	<p>kleine sext (3 hele tonen + 2 halve tonen)</p>
	<p>Reine kwart (2 hele tonen + 1 halve toon)</p>	<p>Reine kwint (3 hele tonen + 1 halve toon)</p>
	<p>Reine kwint (3 hele tonen + 1 halve toon)</p>	<p>Reine kwart (2 hele tonen + 1 halve toon)</p>
	<p>Grote sext (4 hele tonen + 1 halve toon)</p>	<p>kleine tert (1 hele toon + 1 halve toon)</p>
	<p>Grote septiem (5 hele tonen + 1 halve toon)</p>	<p>kleine secunde (1 halve toon)</p>

6 Toonladders

6.1 Grote en kleine tertstoonladders

Om de toonladders écht goed te begrijpen moet je één en ander kennen en weten!

- 1) Grote en kleine tertstoonladders zorgen voor dat vrolijk of droevig gevoel van een muziekstuk.
- 2) De kruisen en de mollen aan de sleutel staan altijd in dezelfde volgorde!

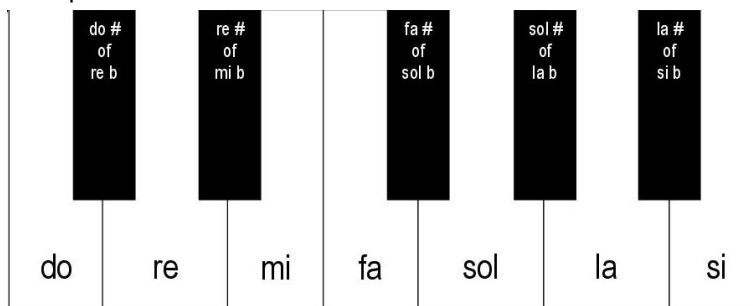

fa-do-sol-re-la-mi-si (kruis)

si-mi-la-re-sol-do-fa (mol)

- 3) Je kan op elke noot een toonladder starten. Ook op do#, sib of een andere zwarte toets van de piano!

- 4) Een grote tertstoonladder heeft steeds halve tonen tussen de toontrappen 3-4 en 7-8
- 5) Een kleine tertstoonladder bestaat in 3 vormen (wendingen):
 - Oud: met halve tonen tussen toontrappen 2-3 en 5-6
 - Harmonisch: met halve tonen tussen 2-3 en 7-8 **MAAR** anderhalve toon tussen toontrappen 6-7
 - Melodisch: met halve tonen tussen 2-3 en 7-8
- 6) Grote en kleine tertstoonladders met dezelfde voortekening (dezelfde mollen of kruisen aan de sleutel) noemen we paralleltoonaarden. Zo heeft elke grote tertstoonladder een parallelle kleine en elke kleine tertstoonladder een parallelle grote. De paralleltoonaarden starten op een kleine tertsafstand van elkaar.

ZIE TRANSPARANT

7) Elk van de 8 toontrappen van een toonladder heeft zijn specifieke naam.

I (1)	T	Tonica
II (2)	BT	Boventonica
III (3)	M	Mediant
IV (4)	OD	Onderdominant
V (5)	D	Dominant
VI (6)	BD	Bovendominant
VII (7)	LT of OT	Leidtoon (halve toon 7-8) of Ondertonica (hele toon 7-8)
VIII (8)	T	Tonica (octaafnoot)

6.2 Een overzicht van alle toonladders op de kwintenlat

reine kwint omlaag ←								→ reine kwint omhoog						
7 b	6 b	5 b	4 b	3 b	2 b	1 b	/	1 #	2 #	3 #	4 #	5 #	6 #	7 #
Do b Groot (Ces)	Sol b Groot (Ges)	Re b Groot (Des)	La b Groot (As)	Mi b Groot (Es)	Si b Groot (Bes)	Fa Groot (F)	Do Groot (C)	Sol Groot (G)	Re Groot (D)	La Groot (A)	Mi Groot (E)	Si Groot (B)	Fa # Groot (Fis)	Do # Groot (Cis)
la b klein (as)	mi b klein (es)	si b klein (bes)	fa klein (f)	do klein (c)	sol klein (g)	re klein (d)	la klein (a)	mi klein (e)	si klein (b)	fa # klein (fis)	do # klein (cis)	sol # klein (gis)	re # klein (dis)	la # klein (ais)
+ mol ←								→ + kruis						

kleine
terts

6.3 De toonaard van een muziekwerk zoeken? 3 mogelijkheden!

In de 3 gevallen heb je de voortekening (kruisen of mollen aan de sleutel) én de laatste noot van je muziekstuk nodig.

- 1) Je zoekt met de laatste noot van je muziekstuk én de voortekening de toonladder op in het overzicht van het theorieboekje (zie [pagina 27](#)) Dit is de gemakkelijkste manier!
- 2) Neem het notenoverzicht en je transparanten erbij! De laatste noot van het muziekstuk is nu normaal gesproken de eerste noot van de toonladder. Je kan nu de verschillende toonladders (groot, klein, harmonisch, melodisch) uitproberen op de noot tot de juiste kruisen en mollen verschijnen in de toonladder. Op die manier heb je de toonaard gevonden.
- 3) **Uit je hoofd!** Aan de hand van een aantal vragen:

a) Zoek altijd eerste de grote tertstonaard!

Welke wijzigingstekens staan er aan de sleutel?

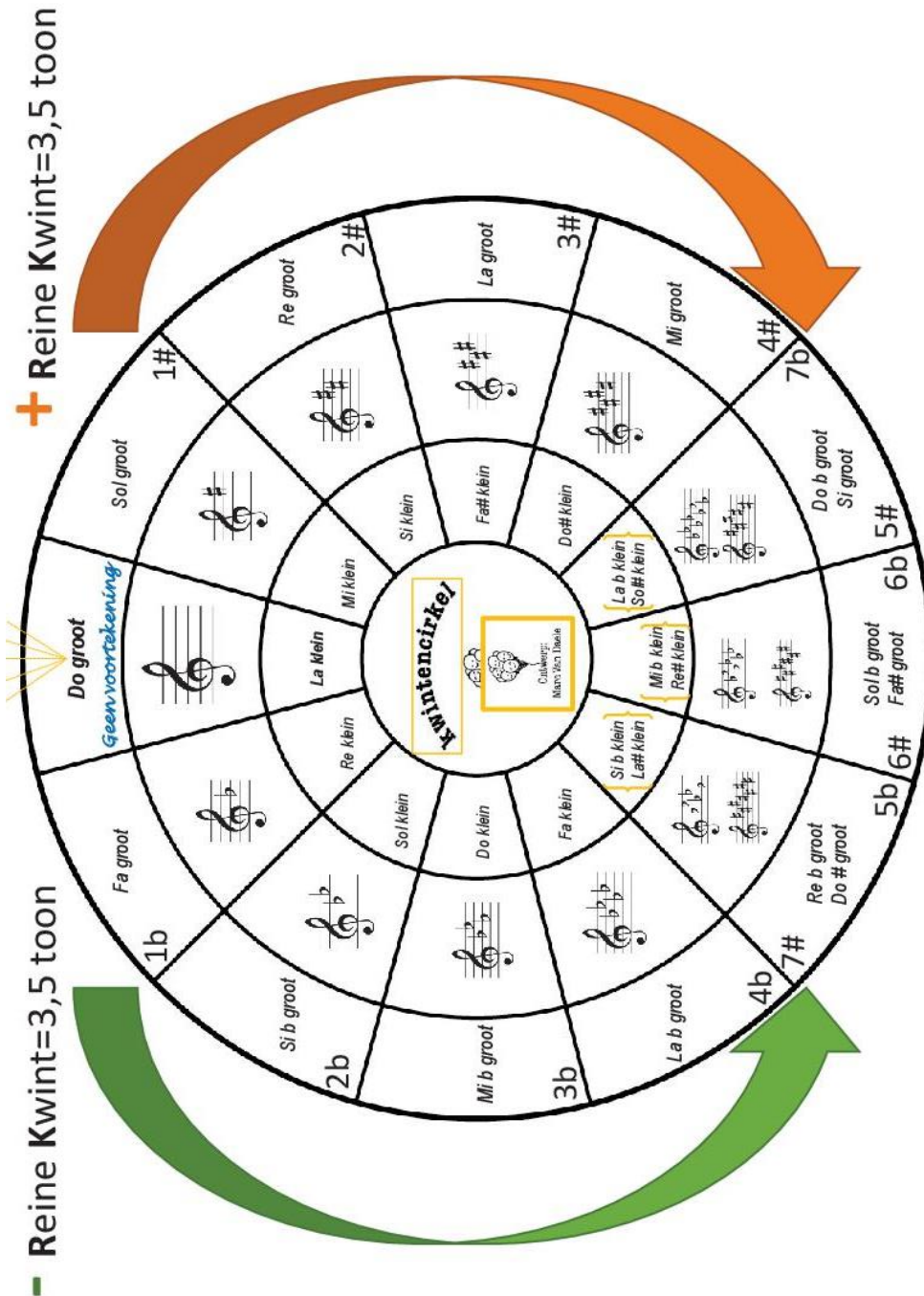
1. Geen? De toonaard is Do Groot
2. Kruisen? De laatste kruis + 1 kleine secunde: dan heb je de naam van de grote tertstonaard
3. Mollen?
 - a. Si mol? Dan is de grote tertstonaard Fa Groot
 - b. 2 mollen of meer? De voorlaatste mol is de naam van de grote tertstonaard

b) Grote of kleine tertstonaard?

Is de laatste noot van het muziekstuk hetzelfde als de naam van je toonaard?

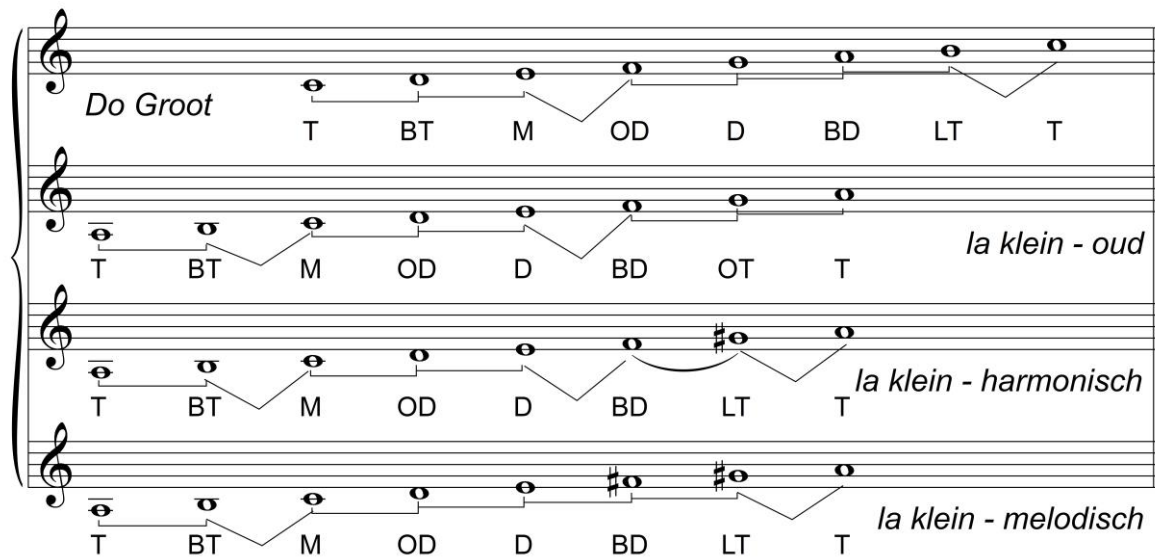
1. Ja? Je hebt de grote tertstonaard gevonden!
2. Nee? Ga vanaf de naam van de grote toonladder een kleine terts omlaag. Nu heb je de naam van de kleine tertstonaard.
Is de laatste noot van het stuk dezelfde als de naam van de toonaard?
Bravo! Je hebt de naam van de toonaard gevonden!

6.4 Een overzicht van alle toonladders op de kwintencirkel

6.5 Een overzicht van alle toonladders

geen # of b

Do Groot

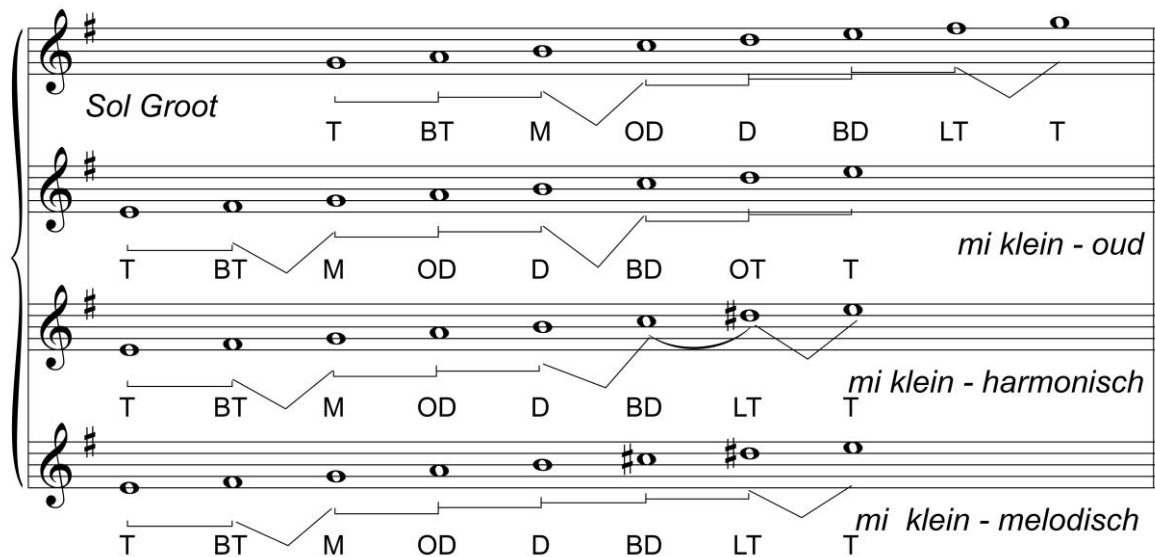
T BT M OD D BD LT T

T BT M OD D BD OT T *la klein - oud*

T BT M OD D BD LT T *la klein - harmonisch*

T BT M OD D BD LT T *la klein - melodisch*

1#

Sol Groot

T BT M OD D BD LT T

T BT M OD D BD OT T *mi klein - oud*

T BT M OD D BD LT T *mi klein - harmonisch*

T BT M OD D BD LT T *mi klein - melodisch*

2#

Re Groot

T BT M OD D BD LT T

7 T BT M OD D BD OT T *si klein - oud*

7 T BT M OD D BD LT T *si klein - harmonisch*

T BT M OD D BD LT T *si klein - melodisch*

3#

La Groot

T BT M OD D BD LT T

T BT M OD D BD OT T *fa # klein - oud*

T BT M OD D BD LT T *fa # klein - harmonisch*

T BT M OD D BD LT T *fa # klein - melodisch*

4#

Mi Groot

T BT M OD D BD LT T

T BT M OD D BD OT T *do # klein - oud*

T BT M OD D BD LT T *do # klein - harmonisch*

T BT M OD D BD LT T *do # klein - melodisch*

5#

Si Groot

T BT M OD D BD LT T

T BT M OD D BD OT T *sol # klein - oud*

T BT M OD D BD LT T *sol # klein - harmonisch*

T BT M OD D BD LT T *sol # klein - melodisch*

6#

Fa # Groot

T BT M OD D BD LT T

T BT M OD D BD OT T *re # klein - oud*

T BT M OD D BD LT T *re # klein - harmonisch*

T BT M OD D BD LT T *re # klein - melodisch*

= enharmonisch

6b

Sol b Groot

T BT M OD D BD LT T

T BT M OD D BD OT T *mi b klein - oud*

T BT M OD D BD LT T *mi b klein - harmonisch*

T BT M OD D BD LT T *mi b klein - melodisch*

7#

Do # Groot

T BT M OD D BD LT T

T BT M OD D BD OT T *la # klein - oud*

T BT M OD D BD LT T *la # klein - harmonisch*

T BT M OD D BD LT T *la # klein - melodisch*

= enharmonisch

5b

Re b Groot

T BT M OD D BD LT T

T BT M OD D BD OT T *si b klein - oud*

T BT M OD D BD LT T *si b klein - harmonisch*

T BT M OD D BD LT T *si b klein - melodisch*

4b

La b Groot

T BT M OD D BD LT T

T BT M OD D BD OT T *fa klein - oud*

T BT M OD D BD LT T *fa klein - harmonisch*

T BT M OD D BD LT T *fa klein - melodisch*

3b

Mi b Groot

T BT M OD D BD LT T

T BT M OD D BD OT T *do klein - oud*

T BT M OD D BD LT T *do klein - harmonisch*

T BT M OD D BD LT T *do klein - melodisch*

2b

Si b Groot
T BT M OD D BD LT T

T BT M OD D BD OT T *sol klein - oud*

T BT M OD D BD LT T *sol klein - harmonisch*

T BT M OD D BD LT T *sol klein - melodisch*

1b

Fa Groot
T BT M OD D BD LT T

T BT M OD D BD OT T *re klein - oud*

T BT M OD D BD LT T *re klein - harmonisch*

T BT M OD D BD LT T *re klein - melodisch*

7 Bijlagen

- ✓ Notenoverzicht
- ✓ Transparant met grote en kleine tertstoonladder
- ✓ Transparant met de 3 wendingen van de kleine tertstoonladder
- ✓ 2 transparanten met alle intervallen en hun hoedanigheid

Met dank aan:

Lieven Van Ael voor het schitterende idee van het notenoverzicht met transparant.

Joke Van Lent voor de bereidwillige opmaak van een aantal tabellen.

